

35077

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԻՏ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ինստիտուտի նպասակք եւ
գրադիմումները

35077
§ 1. Հայաստանի Գիտական Ինստիտու-
տը Պետական բարձրագույն կենտրոնական
հիմնարկութիւն է և ենթարկում է անմի-
ջապէս Հ. Ս. Խ. Հ. Լուսաւորութեան Ֆու-
զովրդական Կամխարրատի Ակադեմիական
Կենտրոնին:

§ 2. Հայաստանի Գիտական Ինստիտու-
տի նպատակն է գիտական հիմքերի վրայ
դնել Հայաստանի Կուլտուր-պատմական
ուսումնասիրութիւնը:

§ 3. Հայաստանի Գիտական Ինստիտու-
տի գրադիմունքի առարկաներն են՝

ա. Հաւաքումն, ցուցակագրութիւն և
ուսումնասիրութիւն Հայաստանի աղգա-
գրութեան, պեղարուեստի և հնութեանց այն
բոլոր նիւթերի եւ յուշարձանների, որոնք
ունին գիտական-գեղարուեստական նշանա-
կութիւն կամ կարող են ազդու գտնուիլ

կուլտուրական նոր արժէքների ստեղծագործութեան:

բ. Ձեռագիրների ցուցակների, բնագիրների, այլ և հայագիտութեան բոլոր ձևերին վերաբերեալ գիտական ուսումնասիրութիւնների հրատարակութիւն:

գ. Ուսումնասիրութիւն Հայաստանի արդի մշակոյթի, տնտեսական, սոցիալական պայմանների, նոր գրականութեան և այլն:

դ. Բառարանների կազմութիւն և հրատարակութիւն:

ե. Մրցանակների հաստատութիւն և բաշխումն, և

զ. Կազմակերպութիւն գիտական արշաւամբների երկրի զանազան կողմերը:

§ 4. Խնստիտուտը ունի հետևեալ բաժանմունքները.

ա. Հնագիտական, ազգագրական և գեղարուեստի պատմութեան.

բ. Լեզուագիտական և ցեղաբանական. Ցեղական տիպերի, բարբառների և լեզուների ծագումը, բարբառների և լեզուների պատմութիւն և համեմատական քրականութիւն.

գ. Բանասիրական.

ժողովրդական բանահիւսութիւն և ժողովրդական գրականութիւնների համեմատական ուսումնասիրութիւն.

Գրականութիւն և գրականութեան պատմութիւն.

դ. Պատմական—հասարակագիտական. Հասարակական կազմ և տնտեսական կեանք:

Պետական—իրաւական զարգացում:

Հասարակական մտայնութիւն:

§ 5. Հայաստանի Գիտական Ինստիտուտը յարաբերութիւն է պահպանում Հայաստանի և արտասահմանի գիտական հիմնարկութիւնների և ընկերութիւնների հետ, ստանում է նրանց հրատարակութիւնները և փոխարէնը ուղարկում իւրը:

§ 6. Ինստիտուտը հրատարակում է իւր անդամների և աշխատակիցների գրուածները, որոնցից մանր երկասիրութիւններ ու գիտական յօդուածները տպագրուում են Ինստիտուտի պարբերական հանդիսում «Հայաստանի Գիտական Ինստիտուտի Բանբեր» ընդհանուր վերնագրի ներքոյ, իսկ մեծ աշխատութիւններն ու հրատարակութիւններն առանձին գրքերով՝ «Բնագիրներ» և Հետազօտութիւններ» վերնագրով:

Բ. Ինստիտուտի անձնակազմի կազմը

§ 7. Ինստիտուտի անձնական կազմը հետևեալն է. ա. Նախագահ, բ. Գիտական

Քարտուղար և գ. Անդամներ, որոնք և կազմում են Ինստիտուտի Խորհուրդը:

§ 8. Խորհրդի իրաւունքն է ընտրութեան միջոցով իւր կազմը լրացնել Հայաստանում ապրող գիտական պատրաստութիւն և արգիւնք ունեցող անձնաւորութիւններով, որոնց պաշտօնի մէջ հաստատում է Լուսաւորութեան ժողովրդական Կոմիսարիատի Ակադեմիական կենտրոնը:

§ 9. Բացի իսկական անդամներից՝ Ինստիտուտը կարող է ունենալ նաև պատուաւոր և թղթակից անդամներ:

Մակօթ. ա. — Պատուաւոր անդամ կարող են ընտրուել յայտնի գիտնականներ:

Մակօթ. բ. — Թղթակից անդամ կարող են ընտրուել արտասահմանում ապրող այն գիտնականները, որոնք իրենց գործունէութեամբ, գրութեաններով և թղթակցութիւններով կարող են օգտակար լինել Հայաստանի Գիտական Ինստիտուտի նպատակների իրագործման:

§ 10. Ինստիտուտը կարող է ունենալ նաև աշխատակիցներ, որոնք Ինստիտուտի ցուցմունքով կամ հաւանութեամբ զբաղւում են նրա նպատակներին համապատասխանող գիտական աշխատանքով:

§ 11. Ինստիտուտի նախագահը նրա անմիջական ղեկավարն է գիտական, վար-

չական և տնտեսական տեսակէտներից: Նա է նախագահում Խորհրդի և Ինստիտուտի Վարչութեան նիստերում և հսկում Ինստիտուտի կանոնադրութեան անթերի գործադրութեան վրայ:

§ 12. Ինստիտուտի նախագահը ընտրւում է Խորհրդի կողմից և պաշտօնի մէջ հաստատւում Լուսաւորութեան ժողովրդական Կոմիսարի հրամանով: Հիւանդութեան կամ բացակայութեան դէպքում նրան փոխարինում է Գիտնական Քարտուղարը:

§ 13. Գիտնական Քարտուղարը ընտրւում է Խորհրդի կողմից և պաշտօնի մէջ հաստատւում Լուսաւորութեան ժողովրդական Կոմիսարի հրամանով: Հիւանդութեան կամ բացակայութեան դէպքում նրան փոխարինում է Ինստիտուտի անդամներից մէկը՝ ընտրութեամբ:

§ 14. Գիտնական Քարտուղարի պատահանութիւնն է.

ա. Իրաւորութիւն վարել գիտական հաստատութիւնների, գիտնականների և Ինստիտուտի անդամների հետ:

բ. Կազմել Խորհրդի արձանագրութիւնները:

գ. Զեկուցանել բոլոր գործերը և տեղեկութիւն տալ ստացւած գիտական զրբերի և հրատարակութիւնների մասին:

դ. Խմբագրել Ինստիտուտի պարբերական հանդէսը և հսկել Ինստիտուտի գիտական հրատարակութիւնների տպագրութեան կանոնաւորութեան և վայելչութեան վրայ:

ե. Ստորագրել Ինստիտուտի անունից գրուած բոլոր վկայականներն ու թղթերը և պահել Ինստիտուտի կնիքը:

§ 15. Ինստիտուտի Մատենադարանի վարիչը ընտրւում է Ինստիտուտի անդամներին:

Գ. Գիտական Ինստիտուտի Վարչապիւնը

§ 16. Հայաստանի Գիտական Ինստիտուտն ունի իւր Վարչութիւնը, որին անդամակցում են Նախագահը, Գիտական Քարտուղարը և Ինստիտուտի անդամներից մէկը Խորհրդի ընտրութեամբ:

§ 17. Վարչութեան պարտականութիւնն է՝ հսկել Ինստիտուտին ենթակայ հաստատութիւնների կանոնաւոր և արդիւնաւէտ գործունէութեան, գոյքերի ապահով պահպանութեան, շէնքերի կարգաւորութեան և ելեմուտքի կանոնաւորութեան վրայ. համապատասխան վարիչների առաջարկութեամբ հրաւիրել և արձակել պաշտօնեաներին, կադմիէ տարեկան տեղեկագիր Ինստիտուտի գործունէութեան մասին և ներկայացնել

Հ. Ս. Խ. Հ. Լուս. Ժող. Կոմիտարիատի Ակադեմիական կենտրոնին:

Դ. Գիտական Ինստիտուտի Լիստերը

§ 18. Հայաստանի Գիտական Ինստիտուտն ունի իւր նիստերն, որոնք լինում են հանդիսաւոր, սովորական և արտակարգ:

§ 19. Հանդիսաւոր դոնրաց նիստ տեղի է ունենում Ինստիտուտի հիմնարկութեան օրը փետրուարի 5 ին կամ գիտական-կուլտուրական նշանաւոր յիշատակումների առթիւ:

§ 20. Սովորական նիստերը լինում են դոնփակ. Այդպիսի նիստերում տրւում են գիտական հարցերի և աշխատանքների մասին ղեկնցումներ և տեղեկութիւններ, կատարւում են ընտրութիւններն և բաշխւում մրցանակները:

§ 21. Արտակարգ դոնփակ նիստ հրաւիրւում է կարեւորութեան դէպքում Նախագահը ըստ իւր հայեցողութեան կամ Ինստիտուտի երկու անդամների զբաւոր պահանջով:

Ե. Ինսիսմոսի իրաւասօրիւնն ու
միջոցները

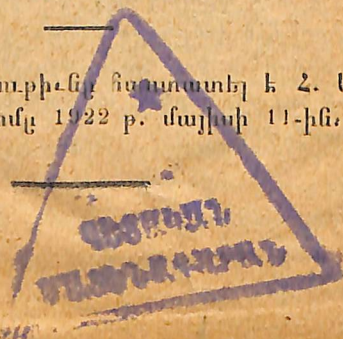
§ 22. Հայաստանի Գիտական Ինստի-
տուտի լիակատար իրաւասօրիւնն է են-
թարկուած էջմիածնի պետականացրած հաս-
տատութիւններից Մատենադարանը:

§ 23. Հայաստանի Գիտական Ինստի-
տուտի բոլոր կարիքները հոգում է Պետա-
կան Գանձարանը հաստատուած նախահաշ-
ուի համաձայն, բայց Ինստիտուտը կարող
է ունենալ նաև կողմնակի եկամուտներ
կտակներից, նուէրներից և այլն, որոնք
գործադրուում են համաձայն նուիրատուի
ցանկութեան:

§ 24. Հայաստանի Գիտական Ինստի-
տուտը, ինչպէս և նրա բոլոր հաստատու-
թիւնները, ունին իրենց յատուկ կնիքը:

Սահմանադրութիւնը հաստատել է Հ. Ս.
Խ. Հ. Լուսժողկոմի 1922 թ. մայիսի 11-ին:

35077

ՄՄ Հայագիտական գրադարան

MAL030403

